

Το όραμα και η στρατηγική του Δήμου Πειραιά

ΚΑΤΑΤΙΘΕΤΑΙ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗΣ ΤΟΥ ΠΕΠ
ΑΤΤΙΚΗΣ 2021-2027 ΔΗΜΟΣ ΠΕΙΡΑΙΑ – ΙΟΥΝΙΟΣ 2021

Περιεχόμενα

1. Ο Δήμος Πειραιά και η αναπτυξιακή δυναμική της περιοχής.....	1
2. Το νέο τοπίο και οι αναπτυξιακές προτεραιότητες του Δήμου Πειραιά.....	2
3. Η νέα Προγραμματική Περίοδος 2021 - 2027	4
4. Α.Π.1: Παραγωγικός και Ψηφιακός Μετασχηματισμός, και ενίσχυση της Ανταγωνιστικότητας της Πόλης του Πειραιά.....	5
5. Α.Π.2: Αστική Αναβάθμιση και Αναζωογόνηση, και ενίσχυση της Επισκεψιμότητας και Βιώσιμης Κινητικότητας στην Πόλη του Πειραιά.....	8
6. Α.Π.3: Ενίσχυση της Κοινωνικής Αλληλεγγύης και Συνοχής και της Πρόσβασης των Δημοτών σε Ποιοτικές Υπηρεσίες	14

1. Ο Δήμος Πειραιά και η αναπτυξιακή δυναμική της περιοχής

Τα τελευταία χρόνια, ο Δήμος Πειραιά έχει προωθήσει ένα ολοκληρωμένο αναπτυξιακό σχέδιο, αξιοποιώντας τα συγκριτικά του πλεονεκτήματα και τα σύγχρονα θεσμικά και χρηματοδοτικά εργαλεία. Εκκινώντας από τη στρατηγική του θέση ως το πρώτο λιμάνι της χώρας (και το 7^ο μεγαλύτερο στην Ευρώπη) και το δεύτερο σημαντικότερο μητροπολιτικό κέντρο μετά την Αθήνα, ο Δήμος Πειραιά στηρίχθηκε στη **σημαντική αναπτυξιακή δυναμική που δημιουργούν μεγάλες επενδύσεις** που πραγματοποιούνται στην ευρύτερη περιοχή. Επενδύσεις που σχετίζονται κυρίως με τις μεταφορικές υποδομές (επέκταση μετρό και τραμ, ενίσχυση του λιμανιού), τον πολιτισμό (δημιουργία ΚΠΙΣΝ, αναστήλωση Δημοτικού Θεάτρου) και τα έργα αστικής αναζωογόνησης (π.χ. Ανάπλαση Αγίου Διονυσίου, αναγέννηση και αξιοποίηση Πύργου Πειραιά κ.α.). Μεταξύ αυτών, ιδιαίτερη θέση κατέχουν οι επενδύσεις που προβλέπονται στο master plan του ΟΛΠ, μεταξύ των οποίων η αναβάθμιση και επέκταση των λιμενικών υποδομών, η βελτίωση των διασυνδέσεων με μεταφορικές υποδομές και η ανάπτυξη ξενοδοχειακών και εμπορικών εγκαταστάσεων.

Με πυρήνα το Σχέδιο Ολοκληρωμένων Αστικών Παρεμβάσεων (ΣΟΑΠ), το οποίο πλέον βρίσκεται σε διαδικασία δημοσίευσης σε ΦΕΚ, σχεδιάστηκε και υλοποιείται από το Δήμο Πειραιά η ΟΧΕ της Προγραμματικής Περιόδου 2014-2020, με πόρους ύψους 80 εκ. ευρώ από το ΠΕΠ Αττικής. Παράλληλα με την ΟΧΕ, αξιοποιούνται επιπλέον χρηματοδοτικές πηγές, όπως μεταξύ άλλων τα Τομεακά Προγράμματα του ΕΣΠΑ 2014 – 2020, τα προγράμματα του Πράσινου Ταμείου, και τα προγράμματα ΦΙΛΟΔΗΜΟΣ και «Αντώνης Τρίτσης».

Σε επίπεδο στρατηγικό, ο σχεδιασμός συμπληρώνεται από το Ειδικό Χωρικό Σχέδιο (ΕΧΣ) για την περιοχή του Αγίου Διονυσίου, το Σχέδιο Βιώσιμης Αστικής Κινητικότητας (ΣΒΑΚ), τη Στρατηγική για τη Γαλάζια Ανάπτυξη, την Ψηφιακή Στρατηγική, το Σχέδιο Δράσης Αειφόρου Ενέργειας και Κλίματος (ΣΔΑΕΚ), τη Στρατηγική για την Άρση των κοινωνικών

Ανισοτήτων, το Τοπικό Σχέδιο Διαχείρισης Απορριμμάτων, τη μελέτη για το OPEN MALL και τη στρατηγική για τον τουρισμό (Destination Piraeus).

Πρόκειται για έναν **ολοκληρωμένο στρατηγικό σχεδιασμό**, που αποσκοπεί στην αξιοποίηση των μεγάλων επενδύσεων και την προσέλκυση νέων, με γνώμονα την ανάπτυξη της πόλης και της τοπικής οικονομίας, τη βελτίωση του αστικού περιβάλλοντος, της καθημερινότητας και ποιότητας ζωής στην πόλη, και την ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής.

Στα παραπάνω έρχονται να προστεθούν παρεμβάσεις που λειτουργούν συμπληρωματικά με τις στρατηγικές του Δήμου, και διαμορφώνουν ένα ελκυστικό περιβάλλον για δυναμική και βιώσιμη ανάπτυξη. Παρεμβάσεις τέτοιες είναι αστικές αναπλάσεις σε όλες τις γειτονιές του Δήμου, δομές και μηχανισμοί στήριξης της γαλάζιας επιχειρηματικότητας (Κέντρο Στήριξης Επιχειρηματικότητας, Κέντρο Επιχειρηματικής Καινοτομίας για τη Γαλάζια Ανάπτυξη), συγκρότηση και συστηματική ανάπτυξη του άτυπου ναυτιλιακού cluster, εμπάθυση της συνεργασίας με το Πανεπιστήμιο Πειραιά και της σύνδεσης της έρευνας με την παραγωγή και τις επιχειρήσεις κ.α. Διαμορφώνεται, έτσι, ένα περιβάλλον που λειτουργεί προωθητικά στην επιχειρηματική ανάπτυξη, προσελκύει νέες επενδύσεις και επιχειρήσεις, και δημιουργεί θέσεις εργασίας και οφέλη για την πόλη και τους κατοίκους της.

Στη σημαντική πρόοδο που έχει συντελεστεί τα τελευταία χρόνια, πρωταγωνιστικό ρόλο έχει ο Δήμος Πειραιά, και οι υπηρεσίες του, που ανέλαβαν το φορτίο του σχεδιασμού, της υλοποίησης και παρακολούθησης των παραπάνω. Εξίσου σημαντικός ήταν ο **ρόλος του Δήμου στην άντληση και αξιοποίηση πόρων από όλες τις διαθέσιμες πηγές – εθνικές και κοινοτικές - αλλά και στην κινητοποίηση και μόχλευση ιδιωτικών κεφαλαίων**. Το ενδιαφέρον, μάλιστα, από ιδιώτες για επενδύσεις στην περιοχή του Πειραιά αποτελεί έμπρακτη αναγνώριση της αναπτυξιακής αυτής δυναμικής που παρουσιάζεται.

Με άλλα λόγια, ο Δήμος Πειραιά το προηγούμενο διάστημα εργάστηκε συστηματικά ώστε όχι μόνο να διαμορφώσει τη δική του αναπτυξιακή στρατηγική, προσαρμοσμένη στα χαρακτηριστικά του, τα συγκριτικά του πλεονεκτήματα και τις προοπτικές του, αλλά και να κάνει τη στρατηγική αυτή πράξη, μέσα από πολιτικές, παρεμβάσεις και έργα με σημαντικό τοπικό και υπερτοπικό κοινωνικό-οικονομικό αποτύπωμα. Παράλληλα, **από οργανωσιακής άποψης (και παρά τους θεσμικούς και οικονομικούς περιορισμούς) ενίσχυσε την ετοιμότητα και την επάρκειά του για τον σχεδιασμό και την υλοποίηση πολιτικών και έργων**, για την αξιοποίηση χρηματοδοτικών και επενδυτικών δυνατοτήτων που παρουσιάζονται, και τελικά για τη δυναμική προσαρμογή του σε ένα διαρκώς μεταβαλλόμενο περιβάλλον.

2. Το νέο τοπίο και οι αναπτυξιακές προτεραιότητες του Δήμου Πειραιά

Ο σχεδιασμός της νέας προγραμματικής περιόδου 2021 – 2027 σε εθνικό και περιφερειακό επίπεδο συμπίπτει χρονικά με μια περίοδο έντονης αβεβαιότητας, στον απόηχο της δεκαετούς οικονομικής κρίσης και εν μέσω της πανδημίας της νόσου

Covid-19. Ενώ η έκταση, η ένταση και η διαχείριση των πολύπλευρων κοινωνικό-οικονομικών επιπτώσεων της πανδημίας βρίσκονται ακόμα υπό διαμόρφωση, αυξάνονται οι πιέσεις για τον σχεδιασμό της επόμενης ημέρας, όπου θα απαιτηθεί ακόμη μεγαλύτερη προσπάθεια για επάνοδο σε τροχιά ανάκαμψης.

Ο σχεδιασμός της νέας προγραμματικής περιόδου 2021 – 2027 συμπίπτει με την προετοιμασία για την αξιοποίηση του νέου μέσου οικονομικής ανάκαμψης, Next Generation EU, με ακρογωνιαίο λίθο του το Μηχανισμό Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας (Recovery and Resilience Facility). Μέσω του μηχανισμού θα διατεθούν σημαντικά ποσά σε επιχορηγήσεις και δάνεια για τον πράσινο και ψηφιακό μετασχηματισμό και την ενίσχυση της ανθεκτικότητας των οικονομιών και κοινωνιών.

Βρίσκεται σε εξέλιξη, λοιπόν, μια προσπάθεια στρατηγικού συντονισμού σε όλα τα επίπεδα για τη συνδυαστική αξιοποίηση των ευρωπαϊκών και εθνικών, των δημόσιων και ιδιωτικών πόρων, στη βάση του στόχου για ανάκαμψη και βιώσιμη αναπτυξιακή πορεία της ελληνικής οικονομίας με ορίζοντα το 2030. Μια προσπάθεια που συνιστά, παράλληλα, και ιστορική ευκαιρία για τη χώρα ώστε να γυρίσει οριστικά σελίδα, και να πορευθεί προς το μέλλον δυναμικά και αποφασιστικά.

Το νέο αυτό τοπίο παρουσιάζει σημαντικές αναπτυξιακές προοπτικές, αλλά και προκλήσεις. Ο Δήμος Πειραιά καλείται να διαχειριστεί αμφότερες με τον πλέον παραγωγικό για τον ίδιο τρόπο, αξιοποιώντας τα νέα εργαλεία και τους πρόσθετους πόρους που γίνονται διαθέσιμοι, προκειμένου να αντιμετωπίσει άμεσα και αποτελεσματικά τις επιπτώσεις της πανδημίας, και να διασφαλίσει την αναπτυξιακή τροχιά για την οποία διασφάλισε τις προϋποθέσεις μέσα από συστηματική και επίμονη εργασία τα προηγούμενα χρόνια.

Στην κατεύθυνση αυτή, αξιοποιώντας το νέο θεσμικό πλαίσιο (Νόμοι 4647/2020 και 4735/2020), **ο Δήμος Πειραιά προχώρησε στην ίδρυση Αναπτυξιακού Οργανισμού Τοπικής Αυτοδιοίκησης**, που θα λειτουργήσει υποστηρικτικά και επιταχυντικά για την υλοποίηση των αναπτυξιακών στόχων και προτεραιοτήτων του Δήμου, και κατ' επέκταση και της Περιφέρειας Αττικής. Ο Αναπτυξιακός Οργανισμός έχει συγκροτηθεί και δρομολογεί έργα και δραστηριότητες στα πεδία της βιώσιμης κινητικότητας και του περιβάλλοντος, της επιχειρηματικότητας και των επενδύσεων, της υγείας και της κοινωνικής φροντίδας, του ψηφιακού μετασχηματισμού, του πολιτισμού και αθλητισμού κ.α. Ταυτόχρονα, έχοντας δυνατότητα να αποκτήσει τη μορφή του «Ενδιάμεσου Φορέα Διαχείρισης» (ΕΦΔ) για πράξεις του Περιφερειακού Επιχειρησιακού Προγράμματος Περιφέρειας Αττικής, ο Αναπτυξιακός Οργανισμός αναμένεται να ενισχύσει σημαντικά τη διαχειριστική επάρκεια του Δήμου Πειραιά.

Μέσα σε αυτό το δυναμικά μεταβαλλόμενο, και γεμάτο ευκαιρίες και προκλήσεις, τοπίο, ο Δήμος Πειραιά οφείλει να συνεχίσει στην πορεία που χάραξε τα προηγούμενα χρόνια, με έμφαση στην αξιοποίηση των συγκριτικών πλεονεκτημάτων του και τη διαμόρφωση ενός ανταγωνιστικού και ανθεκτικού περιβάλλοντος που θα προωθεί παράλληλα τους στόχους της βιώσιμης αστικής ανάπτυξης και της διασφάλισης της κοινωνικής συνοχής.

Ειδικότερα, **οι στρατηγικές προτεραιότητες του Δήμου Πειραιά για το 2030**, όπως διαμορφώθηκαν στο πλαίσιο του στρατηγικού του σχεδιασμού, κωδικοποιούνται σε 5 επιμέρους άξονες, οι οποίοι και συνδιαμορφώνουν την ταυτότητα του Πειραιά ως Βιώσιμης Πόλης:

«Πειραιάς – Πράσινη Πόλη», που ανταποκρίνεται στις μεγάλες και σύνθετες περιβαλλοντικές και κλιματικές προκλήσεις της εποχής, αξιοποιώντας τεχνολογίες «καθαρής» ενέργειας στις δημόσιες υποδομές και λειτουργίες, αναβαθμίζοντας ενεργειακά το κτιριακό απόθεμα, και προωθώντας τη βιώσιμη αστική κινητικότητα.

«Πειραιάς – Γαλάζια Πόλη», που αξιοποιεί ένα από τα βασικά συγκριτικά πλεονεκτήματα της περιοχής, και τοποθετεί τις θαλάσσιες δραστηριότητες και τη γαλάζια οικονομία στο επίκεντρο μιας ολοκληρωμένης στρατηγικής οικονομικής και επιχειρηματικής ανάπτυξης.

«Πειραιάς - Έξυπνη Πόλη», με ανάπτυξη και υιοθέτηση νέων τεχνολογιών για τη βελτίωση της παροχής υπηρεσιών προς τους πολίτες, τους επισκέπτες και τις επιχειρήσεις, τη βελτίωση της καθημερινότητας και τη δημιουργία προοπτικών για ανάπτυξη νεοφυών επιχειρήσεων.

«Πειραιάς - Ανθεκτική Πόλη», ικανή να ανταποκρίνεται σε μελλοντικές απειλές και τις πιέσεις που απορρέουν για τα κοινωνικά, οικονομικά και τεχνικά συστήματα και τις υποδομές.

«Πειραιάς των πολιτών», με συνεχή ανάπτυξη κοινωνικών υποδομών και υπηρεσιών προσβάσιμων και ανοικτών σε όλες και όλους τους δημότες και κατοίκους της πόλης.

3. Η νέα Προγραμματική Περίοδος 2021 - 2027

Η νέα προγραμματική περίοδος 2021 – 2027, που στην παρούσα φάση βρίσκεται υπό σχεδιασμό σε εθνικό και σε περιφερειακό επίπεδο, δημιουργεί νέες ευκαιρίες για τη συνέχιση και συμπλήρωση του παραπάνω σχεδιασμού, με ορίζοντα τον Πειραιά του 2030.

Το νέο ΕΣΠΑ, και αντίστοιχα το νέο ΠΕΠ της Περιφέρειας Αττικής, αρθρώνεται με βάση τους 5 Στόχους Πολιτικής (ΣΠ) της νέας Πολιτικής Συνοχής:

ΣΠ.1: Μια πιο ανταγωνιστική και έξυπνη Ευρώπη μέσω της προώθησης του καινοτόμου και έξυπνου οικονομικού μετασχηματισμού, καθώς και της περιφερειακής ψηφιακής διασυνδεσιμότητας.

ΣΠ.2: Μια πιο πράσινη, χαμηλών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα, μεταβατική προς την οικονομία μηδενικών εκπομπών άνθρακα και ανθεκτική Ευρώπη μέσω της προώθησης της καθαρής και δίκαιης ενεργειακής μετάβασης, των πράσινων και γαλάζιων επενδύσεων, της κυκλικής οικονομίας, της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή, της πρόληψης και διαχείρισης κινδύνων και της βιώσιμης αστικής ανάπτυξης.

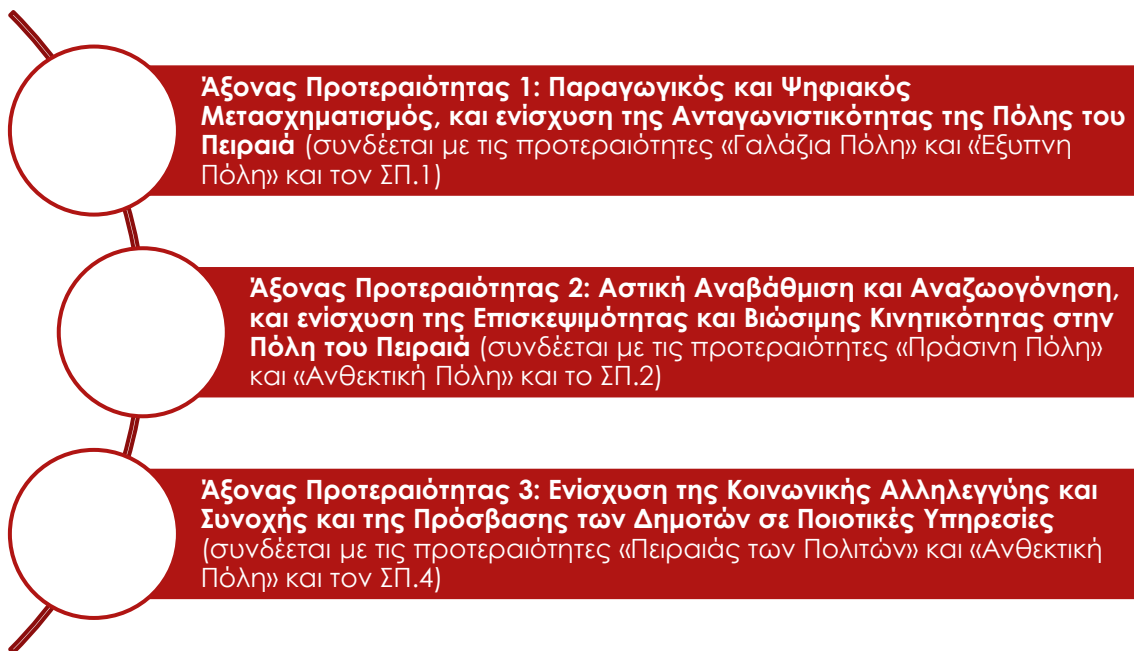
ΣΠ.3: Μια πιο διασυνδεδεμένη Ευρώπη μέσω της ενίσχυσης της κινητικότητας.

ΣΠ.4: Μια πιο κοινωνική Ευρώπη μέσω της υλοποίησης του ευρωπαϊκού πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων.

ΣΠ5: Μια Ευρώπη πιο κοντά στους πολίτες της, μέσω της προώθησης της βιώσιμης και ολοκληρωμένης ανάπτυξης όλων των τύπων εδαφικών περιοχών και τοπικών πρωτοβουλιών.

Κάθε ένας από τους πέντε άξονες προτεραιότητας στον στρατηγικό σχεδιασμό του Δήμου Πειραιά συνδέεται με περισσότερους από έναν Στόχους Πολιτικής του νέου ΕΣΠΑ. Χαρακτηριστικό είναι δε πως στον υπό εξέλιξη σχεδιασμό για το νέο ΠΕΠ της Περιφέρειας Αττικής, προκρίνεται η συνέχιση των ΟΧΕ/ΒΑΑ της τρέχουσας προγραμματικής περιόδου (2014 – 2020), με τις όποιες προσαρμογές στο πεδίο χωρικής εφαρμογής και τις στρατηγικές προκύπτουν από την υφιστάμενη εμπειρία.

Λαμβάνοντας, συνεπώς, υπόψιν τις στρατηγικές προτεραιότητες για την περίοδο 2021 – 2030, τους Στόχους Πολιτικής του νέου ΕΣΠΑ, καθώς και τις κατευθυντήριες γραμμές, τις προτεραιότητες και τους στόχους που έχουν διατυπωθεί σε άλλα κείμενα στρατηγικού σχεδιασμού, προκύπτουν οι παρακάτω Άξονες Προτεραιότητας του Δήμου Πειραιά για τη νέα Προγραμματική Περίοδο (2021 – 2027):

4. Α.Π.1: Παραγωγικός και Ψηφιακός Μετασχηματισμός, και ενίσχυση της Ανταγωνιστικότητας της Πόλης του Πειραιά

Η στρατηγική του Δήμου Πειραιά για τη νέα προγραμματική περίοδο, αλλά και ευρύτερα για την περίοδο έως το 2030, έχει στο επίκεντρο την επανεκκίνηση της τοπικής οικονομίας, ύστερα από το ασύμμετρο σοκ που δέχθηκε λόγω της υγειονομικής κρίσης και των περιοριστικών μέτρων. Από τη μία πλευρά, καθίσταται αναγκαία η ώθηση στη δυναμική επιχειρηματικότητα, με ενίσχυση τομέων και δράσεων που αξιοποιούν τα

τοπικά ανταγωνιστικά πλεονεκτήματα της περιοχής του Πειραιά, με πλέον εμβληματικό αυτό της γαλάζιας οικονομίας και ανάπτυξης. Από την άλλη πλευρά, η πρόσφατη εμπειρία ανέδειξε με ξεκάθαρο τρόπο τη σημασία της προσαρμοστικότητας και ανθεκτικότητας των επιχειρήσεων (και της οικονομίας ευρύτερα) σε μη-γραμμικές μεταβολές και απρόσμενα γεγονότα στο περιβάλλον δραστηριοποίησής τους.

Ταυτόχρονα, η **ραγδαία διείσδυση των τεχνολογιών πληροφορίας και επικοινωνίας (ΤΠΕ), και η διαρκώς ενισχυόμενη τάση του ψηφιακού μετασχηματισμού**, δημιουργούν ανάγκη προσαρμογής τόσο του ιδιωτικού τομέα (ανεξαρτήτως κλάδου ή μεγέθους επιχειρήσεων και μονάδων), όσο και του δημοσίου τομέα. Την ανάγκη αυτή ήλθε να υπογραμμίσει η πανδημία του COVID-19, η οποία εισήγαγε στην καθημερινότητα τις πρακτικές της τηλεργασίας, της τηλεκπαίδευσης και της εξ' αποστάσεως εξυπηρέτησης. Η μετάβαση της οικονομίας και της δημόσιας διοίκησης, συνεπώς, προς την ψηφιακή εποχή χρειάζεται να επιταχυνθεί, αλλά και να πραγματοποιηθεί κατά τρόπο οργανωμένο, ώστε τα ψηφιακά οφέλη να διαχυθούν ευρύτερα.

Ειδικότερα, η ενίσχυση και ανασυγκρότηση της παραγωγικής και οικονομικής βάσης της τοπικής οικονομίας, και ο μετασχηματισμός της στην κατεύθυνση σύγχρονων και υψηλής προστιθέμενης αξίας επιχειρηματικών δραστηριοτήτων, εντάσσεται στις στρατηγικές προτεραιότητες του Δήμου Πειραιά. Εκκινώντας από τομείς και δράσεις που αξιοποιούν τα τοπικά, περιφερειακά και εθνικά ανταγωνιστικά πλεονεκτήματα, όπως η γαλάζια οικονομία, οι μεταφορές (θαλάσσιες, χερσαίες), η οικονομία έντασης γνώσης, οι νέες τεχνολογίες και οι εφαρμογές τους στους κλάδους των μεταφορών, των λιμενικών υπηρεσιών και της προστασίας του περιβάλλοντος, η μεταποίηση και το τρίπτυχο αθλητισμός – τουρισμός – πολιτισμός, ο Δήμος Πειραιά στοχεύει σε συνολική στήριξη της επιχειρηματικής και οικονομικής δραστηριότητας.

Σε άμεση συνάφεια με την Περιφερειακή Στρατηγική Έξυπνης Εξειδίκευσης (ΠΣΕΕ – RIS3) της Περιφέρειας Αττικής, και **«χτίζοντας» πάνω σε πρωτοβουλίες της προηγούμενης περιόδου (όπως τα Κέντρα Στήριξης Επιχειρήσεων και Επιχειρηματικής Καινοτομίας για τη Γαλάζια Ανάπτυξη και η συνεργασία με το Πανεπιστήμιο Πειραιά για μεταφορά γνώσης και τεχνολογίας)**, ο Δήμος Πειραιά προχωράει ακόμα πιο δυναμικά τη νέα Προγραμματική Περίοδο, με δράσεις ενίσχυσης του τοπικού επιχειρηματικού οικοσυστήματος, της παραγωγικότητας, ανταγωνιστικότητας, εξωστρέφειας και ανθεκτικότητας των επιχειρήσεων, και διασύνδεσης της επιχειρηματικότητας και παραγωγής με την έρευνα και την καινοτομία.

Ειδικότερα, σχεδιάζεται η ενίσχυση και αναβάθμιση των υφιστάμενων δομών και μηχανισμών στήριξης της επιχειρηματικότητας, μέσα από τη δημιουργία ενός ολοκληρωμένου Κέντρου για τη Στήριξη της Επιχειρηματικότητας, που θα παρέχει οριζόντιες υπηρεσίες σε νεοφυείς, αλλά και υφιστάμενες, επιχειρήσεις σε θέματα χρηματοδοτικά, δικτύωσης με αγορές και εξωστρέφειας, και στρατηγικού και επιχειρησιακού σχεδιασμού (μεταξύ άλλων). Επιπλέον, σχεδιάζονται δράσεις για την προώθηση συνεργατικών σχηματισμών τετραπλής έλικας (πανεπιστήμια και ερευνητικά ιδρύματα – επιχειρηματικότητα – δημόσια διοίκηση – κοινωνία των πολιτών) για την ενίσχυση της διείσδυσης της έρευνας και της καινοτομίας στην παραγωγή και την επιχειρηματικότητα, και κατ' επέκταση την ενσωμάτωση καινοτομιών στα

προϊόντα, τις υπηρεσίες, τις διαδικασίες και τις αλυσίδες αξίας του τοπικού – και ευρύτερου – επιχειρηματικού οικοσυστήματος.

Στην ίδια κατεύθυνση, σχεδιάζονται παρεμβάσεις για την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας, της εξωστρέφειας και της ανθεκτικότητας των επιχειρήσεων σε κρίσιμους και δυναμικούς τομείς της τοπικής και της περιφερειακής οικονομίας, όπως η γαλάζια οικονομία, ο τουρισμός, ο πολιτισμός και η δημιουργική οικονομία. Οι παρεμβάσεις αφορούν και τη βελτίωση της προσαρμοστικότητας των κλάδων και των επιχειρήσεων στο σύγχρονο, δυναμικά μεταβαλλόμενο περιβάλλον, και την άμβλυση των επιπτώσεων της πανδημίας COVID-19.

Παράλληλα, προωθείται από το Δήμο Πειραιά ολοκληρωμένη δέσμη δράσεων για την ενίσχυση του τεχνολογικού και ψηφιακού μετασχηματισμού των επιχειρήσεων, που συνδυάζει την ενσωμάτωση τεχνολογιών ΤΠΕ στις διαδικασίες παραγωγής και διοίκησης και τις αλυσίδες αξίας, με την ψηφιακή κατάρτιση των επιχειρήσεων, και την ενίσχυση της τεχνολογικής και ψηφιακής ετοιμότητάς τους. Η πρόσφατη εμπειρία από την πανδημία COVID-19 έδειξε, άλλωστε, πως οι επιχειρήσεις που είχαν ψηφιοποιήσει κρίσιμους «κρίκους» της αλυσίδας αξίας τους, μετρίασαν σε σημαντικό βαθμό τις αρνητικές επιπτώσεις. Κρίσιμος παράγοντας στο πεδίο αυτό είναι η σύνδεση του κλάδου των ΤΠΕ με τις ανάγκες της υπόλοιπης οικονομίας και παραγωγής, με την ανάπτυξη ψηφιακών προϊόντων και υπηρεσιών αναγνωρίσιμων και διατηρήσιμων, που θα υιοθετούνται και θα ενσωματώνονται στις αλυσίδες αξίας των υπολοίπων επιχειρήσεων άμεσα.

Στον τομέα του ψηφιακού μετασχηματισμού της οικονομίας και της κοινωνίας, ο Δήμος Πειραιά έχει υιοθετήσει μια ολοκληρωμένη στρατηγική προσέγγιση, που αποτυπώνεται στο κείμενο της Ψηφιακής Στρατηγικής 2018 – 2024. Στις προτεραιότητες εντάσσεται η ψηφιοποίηση λειτουργιών και διαδικασιών του Δήμου, η αξιοποίηση των ψηφιακών μέσων και τεχνολογιών για τη βελτίωση της καθημερινότητας των πολιτών, καθώς και για την ανάπτυξη τομέων όπου ο Πειραιάς διαθέτει συγκριτικό πλεονέκτημα.

Η υγειονομική κρίση του COVID-19 ανέδειξε τη σημασία της ψηφιοποίησης διαδικασιών και των πρακτικών της τηλεργασίας, της τηλεεκπαίδευσης και της εξ' αποστάσεως εξυπηρέτησης. Μια σειρά από τεχνολογίες αιχμής, όπως η Τεχνητή Νοημοσύνη, η Εικονική Πραγματικότητα, το Διαδίκτυο των Πραγμάτων (Internet of Things), τα Μεγάλα Δεδομένα (Big Data), και οι υποδομές και εφαρμογές Υπολογιστικού Νέφους, καθώς και τα ζητήματα ασφάλειας των υποδομών και των δεδομένων, αποτελούν ζητήματα ζωτικής σημασίας, και γίνονται μέρος της καθημερινότητας των πολιτών και των επιχειρήσεων.

Σε αυτή την κατεύθυνση, ο Δήμος Πειραιά δρομολογεί για την επόμενη περίοδο παρεμβάσεις για την αξιοποίηση τεχνολογιών αιχμής σε πολλούς τομείς της καθημερινότητας. Μεταξύ αυτών, η ψηφιακή συγκέντρωση, οργάνωση και διάθεση αστικών δεδομένων, όπως οι ροές επισκεπτών σε χώρους υψηλής επισκεψιμότητας, η ενεργειακή κατανάλωση βασικών δημόσιων και δημοτικών εγκαταστάσεων και υποδομών, και οι εκπομπές CO₂ από τον τομέα των μετακινήσεων και των μεταφορών εντός της πόλης, μέσα από την εγκατάσταση και αξιοποίηση έξυπνων μετρητών και σχετικών τεχνολογικών εφαρμογών.

Αντίστοιχα, δρομολογούνται δράσεις για τη βελτίωση επιμέρους πεδίων της καθημερινότητας, όπως η αξιοποίηση σύγχρονων τεχνολογιών για την πρόληψη της δημιουργίας αποβλήτων, την επαναχρησιμοποίηση και ανακύκλωσή τους, και η αξιοποίηση των μη-επανδρωμένων οχημάτων για τη χαρτογράφηση, ανίχνευση και επισκευή ζημιών σε επιφάνειες και για τον εντοπισμό και την απομάκρυνση θαλάσσιων ρύπων. Για την αξιοποίηση δε των σύγχρονων τεχνολογιών στην προώθηση της έξυπνης αστικής κινητικότητας, όπως η Τεχνητή Νοημοσύνη, σχεδιάζεται από το Δήμο Πειραιά η δημιουργία εξειδικευμένου ανοιχτού εργαστηρίου.

Παράλληλα, προχωράει και ενισχύεται ο ψηφιακός μετασχηματισμός του Δήμου Πειραιά, και σημαντικών λειτουργιών και διαδικασιών του. Ενδεικτικά, δρομολογείται η ψηφιοποίηση σειράς διαδικασιών και η διεύρυνση της παροχής υπηρεσιών προς τους πολίτες και τις επιχειρήσεις εξ' αποστάσεως και μέσω ψηφιακών καναλιών. Επιπλέον, με γνώμονα την καλύτερη εξυπηρέτηση και την υποστήριξη της καθημερινότητας ευάλωτων ομάδων πολιτών, σχεδιάζεται η λειτουργία συστήματος προσωπικής υποβοήθησης και υποστήριξης με χρήση τεχνολογιών εικονικής και επαυξημένης πραγματικότητας. Με την επέκταση δε της χρήσης έξυπνων συστημάτων για τη συλλογή και ανάλυση δεδομένων σε μεγάλη κλίμακα, θα βελτιωθούν σημαντικά οι διαδικασίες λήψης αποφάσεων, διαχείρισης της καθημερινότητας και διαμόρφωσης έξυπνων και εφικτών λύσεων για προβλήματα που παρουσιάζονται.

Επιπροσθέτως, ο Δήμος Πειραιά σχεδιάζει και θα προωθήσει το επόμενο διάστημα παρεμβάσεις για την αξιοποίηση της τεχνολογίας για την ενίσχυση τομέων συγκριτικού πλεονεκτήματος, που συμβάλλουν στην ανάδειξη της πόλης και των δυνατοτήτων της. Ενδεικτικά, σχεδιάζεται η ψηφιοποίηση, και ψηφιακή διαχείριση και προβολή του ιστορικού και πολιτιστικού υποβάθρου της πόλης, με τεχνολογίες ψηφιακών τρισδιάστατων αποτυπώσεων και εικονικής πραγματικότητας εμβληματικών κτιρίων της πόλης, καθώς και αξιοποίησης τεχνολογιών για την αποκατάσταση και διατήρηση εκθεμάτων και χώρων πολιτιστικής κληρονομιάς.

Τέλος, η προσαρμογή στις προκλήσεις της 4ης Βιομηχανικής Επανάστασης και του ψηφιακού μετασχηματισμού οφείλει να συνδυαστεί με δράσεις ανάπτυξης και πιστοποίησης των ψηφιακών δεξιοτήτων του ανθρώπινου δυναμικού, τόσο για την κάλυψη των αναγκών σε δεξιότητες όσο και για την ενίσχυση της απασχολησιμότητας και της μακροχρόνιας απασχόλησής του.

5. Α.Π.2: Αστική Αναβάθμιση και Αναζωογόνηση, και ενίσχυση της Επισκεψιμότητας και Βιώσιμης Κινητικότητας στην Πόλη του Πειραιά

Η στρατηγική του Δήμου Πειραιά για την αστική αναβάθμιση και αναζωογόνηση βασίζεται στη διάχυση στοχευμένων παρεμβάσεων στον αστικό ιστό, με στόχο τη βελτίωση της κινητικότητας και της ποιότητας ζωής της πόλης, αλλά και την ενίσχυση της ανθεκτικότητας απέναντι στην κλιματική αλλαγή και τις επιπτώσεις της. Η βιώσιμη χωρική ανάπτυξη, άλλωστε, συνδέεται στενά και διασφαλίζει την προώθηση της

περιβαλλοντικής προστασίας, της αποδοτικής αξιοποίησης των πόρων και του μετριασμού των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής στο αστικό περιβάλλον.

Από την άλλη πλευρά, η αστική αναβάθμιση και αναζωογόνηση είναι άμεσα συνδεδεμένη με την ενίσχυση της πόλης ως προορισμού και της επισκεψιμότητάς της, αφού συμβάλλει στην αισθητική και λειτουργική βελτίωση της καθημερινότητας στην πόλη και στη διευκόλυνση των επισκεπτών, είτε για τις καθημερινές εργασίες τους ή για λόγους αναψυχής.

Τα προηγούμενα χρόνια, ο Δήμος Πειραιά έθεσε την αστική αναβάθμιση και αναζωογόνηση, και την ενίσχυση της επισκεψιμότητας και κινητικότητας στην πόλη, σε προτεραιότητα, μέσα από την εκπόνηση του Ειδικού Χωρικού Σχεδίου (ΕΧΣ) για την περιοχή του Αγίου Διονυσίου, του Σχεδίου Βιώσιμης Αστικής Κινητικότητας (ΣΒΑΚ), του Σχεδίου Δράσεις Αειφόρου Ενέργειας και Κλίματος (ΣΔΑΕΚ), της μελέτης για το OPEN MALL και της Στρατηγικής για τον τουρισμό (πρωτοβουλία “Destination Piraeus”). Ο διευρυμένος και πολυεπίπεδος αυτός σχεδιασμός τέθηκε σε εφαρμογή από το Δήμο Πειραιά, αξιοποιώντας το εργαλείο της ΟΧΕ/ΒΑΑ και τις υπόλοιπες χρηματοδοτικές πηγές. Παρεμβάσεις και έργα αστικής αναζωογόνησης, μικρότερης ή μεγαλύτερης κλίμακας, υλοποιούνται ή έχουν δρομολογηθεί, αλλάζοντας την εικόνα του Πειραιά.

Για την επόμενη περίοδο, ο στρατηγικός σχεδιασμός του Δήμου Πειραιά έχει στο επίκεντρο την προώθηση σημαντικών παρεμβάσεων αστικής αναβάθμισης και αναζωογόνησης, με γνώμονα τη βελτίωση της επισκεψιμότητας στην πόλη και της βιώσιμης κινητικότητας εντός αυτής. Για την υλοποίηση αυτών, ο Δήμος θα αξιοποιήσει όλες τις διαθέσιμες χρηματοδοτικές πηγές, στις οποίες συμπεριλαμβάνεται το ΕΣΠΑ της τρέχουσας και της επόμενης Προγραμματικής Περιόδου, και το Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας.

Λαμβάνοντας υπόψη την εμπειρία των προηγούμενων ετών, οι παρεμβάσεις θα αναπτυχθούν σε δύο επιμέρους κατευθύνσεις. Η πρώτη αφορά στη διάχυση των έργων και παρεμβάσεων σε όλο τον Πειραιά, και στις πέντε Δημοτικές Κοινότητες του, προωθώντας τη βιώσιμη και ισόρροπη ανάπτυξη του συνόλου της πόλης. Η δεύτερη αφορά στην αναβάθμιση και αναζωογόνηση των πυλών εισόδου στην πόλη του Πειραιά, συμπεριλαμβανομένου του λιμανιού, των κεντρικών οδικών αξόνων, συνδέοντας τους κόμβους μέσω σταθερής τροχιάς και ενισχύοντας την επισκεψιμότητα και την προσβασιμότητα στην πόλη.

Τα σχετικά έργα που υλοποιούνται ή δρομολογούνται στις παραπάνω κατευθύνσεις, διακρίνονται σε τρεις επιμέρους «δέσμες»:

- i. **Έργα και παρεμβάσεις που είναι ενταγμένα στο σχεδιασμό της υφιστάμενης ΟΧΕ/ΒΑΑ του Δήμου Πειραιά, και βρίσκονται σήμερα σε τροχιά υλοποίησης.**
- ii. **Έργα και παρεμβάσεις που έχουν ξεκινήσει ή δρομολογούνται για την προσεχή περίοδο, με χρηματοδότηση από διαφορετικές πηγές.**
- iii. **Έργα και παρεμβάσεις που σχεδιάζονται στο πλαίσιο της νέας ΟΧΕ/ΒΑΑ (για την νέα προγραμματική περίοδο 2021 – 2027).**

Στην πρώτη «δέσμη» έργων εντάσσεται η ανάπλαση της Πλατείας Καρπάθου, με ανανέωση του αστικού εξοπλισμού και ενίσχυσή του με νέες τεχνολογίες και στοιχεία ενεργειακής αυτονομίας, ώστε να εξελιχθεί σε πόλο έλξης και αναψυχής για την περιοχή της Καλλιπόλης, και ευρύτερα της 1ης Δημοτικής Κοινότητας.

Παράλληλα, σε εξέλιξη βρίσκεται η βιοκλιματική ανάπλαση της κεντρικής υπαίθριας αγοράς του Δήμου Πειραιά, με αντικατάσταση του στεγάστρου εμβαδού 582 τ.μ. και ήπια ανάπλαση των οδών γύρω από αυτά. Η ανάπλαση της ίδιας της αγοράς, και του ζωτικού χώρου γύρω της, έχει στόχο την αναβάθμιση του εμπορικού τριγώνου του Πειραιά, και τη βελτίωση της αισθητικής του, ώστε να τονωθεί η εμπορική κίνηση και να λειτουργεί ως πόλος έλξης για κατοίκους, επαγγελματίες και επισκέπτες στον Πειραιά. Η σημασία του συγκεκριμένου έργου, και τα οφέλη από αυτό, είναι ευρύτερα, αφού θα διευκολύνει την τροφοδοσία του λιμανιού, και κυρίως των ακτοπλοϊκών γραμμών και των πλοίων κρουαζιέρας.

Στην ίδια «δέσμη» έργων εντάσσεται η ανάπλαση της ακτής Δηλαβέρη, με στόχο την αντιστροφή της σημερινής εικόνας εγκατάλειψης. Οι παρεμβάσεις περιλαμβάνουν την αναβάθμιση του δημόσιου χώρου, τη βελτίωση της προσβασιμότητας και της περπατησιμότητας (διαπλάτυνση των πεζοδρομίων, αντικατάσταση της πεζογέφυρας), την ενίσχυση του πρασίνου και τη βελτίωση του μικροκλίματος, και την ενεργειακή αναβάθμιση των υποδομών. Στόχος του έργου είναι η ανάδειξη και αστική αναζωογόνηση της τοποθεσίας, ώστε να αποτελέσει και πάλι πόλο έλξης για λόγους αναψυχής των κατοίκων του Πειραιά, αλλά και του λεκανοπεδίου ευρύτερα.

Στην υφιστάμενη ΟΧΕ/ΒΑΑ του Πειραιά έχει ενταχθεί και το έργο της διαμόρφωσης της πύλης εισόδου στον Πειραιά για επισκέπτες στην κρουαζιέρα, ένα σύνολο παρεμβάσεων σε κεντρικές οδούς που θα αλλάξουν συνολικά την εικόνα της, προσφέροντας «πύλη» για τους επισκέπτες από τη θάλασσα στον αστικό ιστό του Πειραιά. Οι παρεμβάσεις αφορούν ένα δίκτυο δρόμων που συνδέουν δημόσιους χώρους, σημεία ιδιαίτερου φυσικού κάλλους, κεντρικές συγκοινωνιακές υποδομές και το Αρχαιολογικό Μουσείο, αναδιαμορφώνοντας την όψη της πόλης του Πειραιά και βελτιώνοντας την ποιότητα ζωής για τους κατοίκους και τους εργαζομένους.

Ακόμα, στα έργα και τις παρεμβάσεις που υλοποιούνται μέσα από την υφιστάμενη ΟΧΕ/ΒΑΑ, συμπεριλαμβάνονται οι αναπλάσεις στις οδούς Χατζηκυριάκου, Σαχτούρη και Θεοτόκη, καθώς και η δημιουργία αθλητικού και πολιτιστικού χώρου στο Οικοδομικό Τετράγωνο 107Α στα Καμίνια, με έμφαση στην κοινωνική ένταξη και την κοινωνική καινοτομία.

Τα παραπάνω έργα υπηρετούν και τις δύο διαστάσεις στο σχεδιασμό του Δήμου Πειραιά, της διάχυσης των παρεμβάσεων αστικής αναζωογόνησης σε ολόκληρη σχεδόν την πόλη (αφού τα έργα αφορούν την 1η, 2η, 3η και 4η Δημοτική Κοινότητα), και της αναβάθμισης των «πυλών» εισόδου στον Πειραιά, ως μέσου για την ενίσχυση της προσβασιμότητας και επισκεψιμότητας στην πόλη, από το εσωτερικό και το εξωτερικό, καθώς και της κινητικότητας εντός αυτής.

Στη δεύτερη «δέσμη» παρεμβάσεων εντάσσονται ορισμένα από τα πλέον εμβληματικά έργα που σχεδιάστηκαν τα προηγούμενα χρόνια, και πλέον βρίσκονται σε στάδιο

υλοποίησης ή αναμένεται να προχωρήσουν το αμέσως επόμενο διάστημα. Τα έργα αυτά αναβαθμίζουν την όψη του Πειραιά και ενισχύουν τη δυναμική του, ενώ λειτουργούν ως μοχλός βιώσιμης ανάπτυξης, δημιουργίας νέων θέσεων εργασίας και πολυεπίπεδης βελτίωσης της καθημερινότητας στην πόλη.

Μεταξύ αυτών, η δημιουργία του **Μουσείου Εναλίων Αρχαιοτήτων** στα παλιά κτήρια του ΣΙΛΟ στο λιμάνι, που θα χρηματοδοτηθεί από το Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας. Πρόκειται για ένα έργο ιδιαίτερης πολιτιστικής σημασίας, και εκτιμάται πως θα αποτελέσει πόλο έλξης για σημαντικό αριθμό επισκεπτών από το εσωτερικό και το εξωτερικό.

Με χρηματοδότηση από το **Ταμείο Ανάκαμψης**, ο Δήμος Πειραιά θα υλοποιήσει και την ανάπλαση της **Ακτής Θεμιστοκλέους**, μήκους περίπου 3.500 μέτρων και έκταση περίπου 35.000 τ.μ. Πρόκειται για ένα έργο που θα αναβαθμίσει συνολικά την περιοχή, με την αποκατάσταση και ανάδειξη του Κονώνειου τείχους, και την ανάδειξη του παραλιακού μετώπου σε υπερτοπικό πόλο έλξης αναψυχής. Το έργο περιλαμβάνει αστικές παρεμβάσεις για τη βελτίωση της προσβασιμότητας και της περπατησιμότητας, καθώς και για την ανανέωση και επέκταση του αστικού εξοπλισμού, αλλά και τις παρεμβάσεις αποκατάστασης και ανάδειξης του αρχαιολογικού χώρου και των μνημείων. Προβλέπεται δε να αποτελέσει πόλο έλξης για σημαντικό αριθμό επισκεπτών, από το εσωτερικό και το εξωτερικό. Τμήμα του έργου που θα αφορά στις συνδέσεις του με το δίκτυο των υπόλοιπων παρεμβάσεων προτείνεται να χρηματοδοτηθεί στο πλαίσιο της σχεδιαζόμενης ΟΧΕ 2021-2027.

Με χρηματοδότηση από το Ταμείο Ανάκαμψης, θα προχωρήσει και το έργο της δημιουργίας του νέου **Δικαστικού Μεγάρου του Πειραιά**, όπου θα συγκεντρωθούν όλες οι αρμόδιες υπηρεσίες, καθώς και η **σύνδεση του Πειραιά με το Σούνιο** μέσα από την ανάπλαση 70χλμ της Αθηναϊκής Ριβιέρας.

Ένα επίσης εμβληματικό έργο που υλοποιείται στο Δήμο Πειραιά, αφορά την αναζωογόνηση και αξιοποίηση του **Πύργου του Πειραιά**, του δεύτερου υψηλότερου κτιρίου στην Ελλάδα μετά τον Πύργο των Αθηνών. Σε συνεργασία με ιδιώτες επενδυτές, υλοποιείται ένα σημαντικό έργο για τη ριζική ανακαίνιση και αναδιαμόρφωση των εσωτερικών χώρων και του περιβάλλοντος χώρου του Πύργου του Πειραιά, με προσθήκη βιοκλιματικών στοιχείων, ενώ προβλέπεται να φιλοξενήσει επιχειρηματικές εμπορικές και πολιτιστικές δραστηριότητες. Στόχος είναι ο Πύργος του Πειραιά να αναδειχθεί σε τοπόσημο και αναπτυξιακό πόλο για την πόλη, εξασφαλίζοντας παράλληλα σημαντικό οικονομικό αντάλλαγμα για το Δήμο (ύψους 1,01 εκατ. ευρώ ετησίως).

Στην ίδια κατηγορία ανήκει και το έργο της ανάπλασης της παλιάς βιομηχανικής μονάδας της **ΧΡΩΠΕΙ, για τη δημιουργία της «Πολιτείας Καινοτομίας»**, ενός εκτεταμένου κόμβου καινοτομίας, επιχειρηματικότητας και τεχνολογίας. Το έργο υλοποιείται από το Υπουργείο Ανάπτυξης και Επενδύσεων και τη Γενική Γραμματεία Έρευνας και Τεχνολογίας, σε σύμπραξη με ιδιώτες επενδυτές.

Δύο σημαντικά προγράμματα αστικών αναπλάσεων που υλοποιούνται από το Δήμο Πειραιά, χρηματοδοτούμενα από πόρους της Περιφέρειας Αττικής αφορούν την

περιοχή του **Αγίου Διονυσίου και την περιοχή του Μικρολίμανου**. Η ανάπλαση του Αγίου Διονυσίου είναι μία από τις σημαντικότερες επεμβάσεις που πραγματοποιούνται τις τελευταίες δεκαετίες στον Πειραιά, με στόχο την αναγέννηση μιας έως πρόσφατα υποβαθμισμένης περιοχής, μέσω από την ανάπτυξη ακινήτων και την προσέλκυση πολλών νέων δραστηριοτήτων. Ταυτόχρονα, η ανάπλαση του παραλιακού μετώπου στο Μικρολίμανο θα αναβαθμίσει τη συγκεκριμένη ζώνη της πόλης, ενισχύοντας τη βιώσιμη κινητικότητα και την προσβασιμότητα, καθώς και την ανάπτυξη πολλαπλών δραστηριοτήτων, προς όφελος των πολιτών και των επισκεπτών.

Με χρηματοδότηση από το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα ΕΠΑΝΕΚ υλοποιείται η αξιοποίηση και επανάχρηση μέρους του εγκαταλελειμμένου – διατηρητέου βιομηχανικού **κτιρίου «Περδίκη»**, ώστε να μετατραπεί σε κτίριο που θα φιλοξενήσει υπηρεσίες του Δήμου Πειραιά, μειώνοντας την οικονομική επιβάρυνση για αυτόν, αλλά δημιουργώντας και οφέλη για την ευρύτερη περιοχή.

Στο χρηματοδοτικό **πρόγραμμα «Αντώνης Τρίτσης»** έχουν υποβληθεί εξίσου σημαντικά έργα, όπως η ολοκληρωμένη βιοκλιματική ανάπλαση στα Καμίνια, η μελέτη για παρεμβάσεις στην Παλαιά Κοκκινιά και το Λόφο Βώκου, και η ανέγερση νέου κτιρίου για εξυπηρέτηση του υπάρχοντος Μουσικού Γυμνασίου – Λυκείου του Πειραιά.

Τέλος, προχωράει η λειτουργία του **OPEN MALL** (Ανοιχτού Κέντρου Εμπορίου) στο Δήμο Πειραιά, ενώ σχεδιάζεται η αποκατάσταση και αξιοποίηση των κτιρίων της πρώην Ραλλείου Σχολής και του Δημαρχείου.

Τα παραπάνω έργα συνιστούν σημαντικές αστικές παρεμβάσεις με πολλαπλά οφέλη για την πόλη του Πειραιά, την τοπική οικονομία και την ποιότητα ζωής, ενώ ενισχύουν τις προοπτικές της πόλης και την εικόνα της ως προορισμού πολλαπλών δυνατοτήτων.

Στη τρίτη «δέσμη» εντάσσονται έργα και παρεμβάσεις που σχεδιάζεται να ενταχθούν στη νέα ΟΧΕ/ΒΑΑ του Πειραιά, για τη νέα προγραμματική περίοδο (2021 – 2027), και που ενσωματώνουν πληρέστερα την προσαρμοσμένη στρατηγική του Δήμου για παρεμβάσεις αστικής αναβάθμισης και αναζωογόνησης στις δύο κατευθύνσεις που αναφέρθηκαν παραπάνω.

Ένα από τα σημαντικότερα έργα είναι η δημιουργία Διευρυμένου Κόμβου Υπηρεσιών Κοινωνικής Αλληλεγγύης και Κοινωνικής Ένταξης (Piraeus Social Inclusion Hub) στο πρώην στρατόπεδο Παπαδογιωργή, στην περιοχή των Καμινιών. Η δημιουργία του συγκεκριμένου κόμβου έχει ως στόχο την παροχή άμεσων, αποτελεσματικών και ποιοτικών υπηρεσιών στήριξης και φροντίδας σε κοινωνικά ευάλωτες ομάδες. Τη σημασία της παρέμβασης αυτής έρχεται να υπογραμμίσει η πανδημία του COVID-19, με τις εκτεταμένες κοινωνικές συνέπειες. Παράλληλα, η παρέμβαση αναβαθμίζει τα Καμίνια, μια περιοχή με έντονα σημάδια υποβάθμισης, αναζωογονώντας και αξιοποιώντας υφιστάμενα κτίρια και υποδομές, και συμβάλλοντας στην με κοινωνικούς όρους αναγέννηση της όλης περιοχής.

Στο σχεδιασμό για τη νέα ΟΧΕ/ΒΑΑ εντάσσονται και έργα αναπλάσεων στις πλατείες Κοραή και Δραγάση στο κέντρο του Πειραιά, στην πλατεία Σερφιώτη στη συνοικία της Καλλιπόλης (1η Δημοτική Κοινότητα) και στην πλατεία Καραϊσκάκη (3η Δημοτική Κοινότητα). Επιπλέον, δρομολογούνται έργα αξιοποίησης παλαιών εγκαταστάσεων,

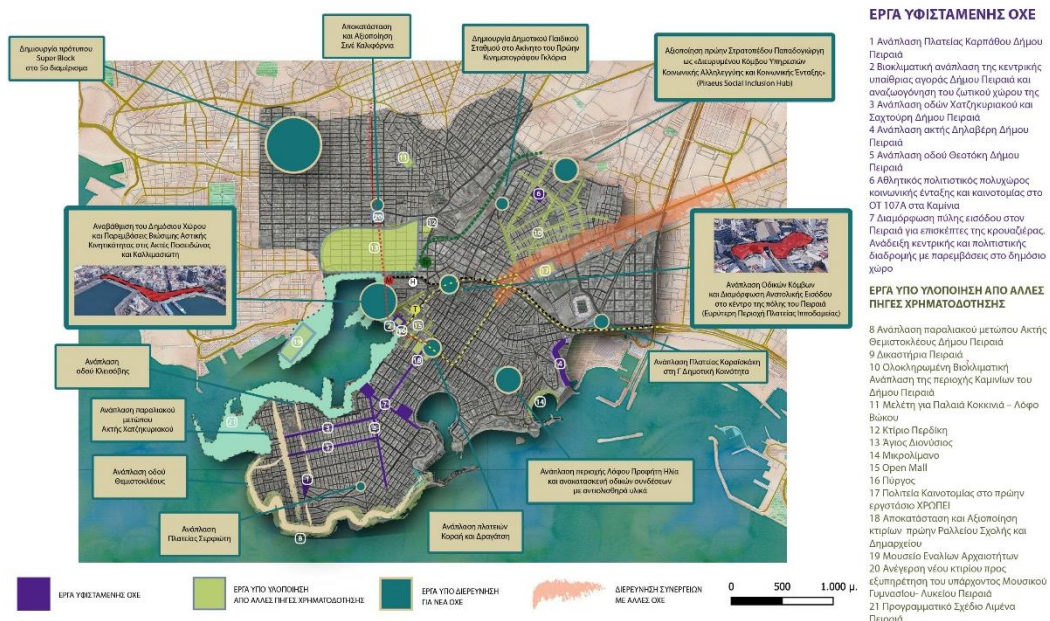
όπως των πρώην κινηματογράφων Καλιφόρνια και Γκλόρια (όπου σχεδιάζεται η δημιουργία Δημοτικού Παιδικού Σταθμού), καθώς και έργα ενεργειακής αναβάθμισης κτιριακών υποδομών της πόλης (όπως των σχολικών κτιρίων και εγκαταστάσεων).

Ακόμα, δρομολογούνται αναπλάσεις και παρεμβάσεις αναβάθμισης «πυλών» στην πόλη, όπως η διαμόρφωση της ανατολικής εισόδου στο κέντρο (ευρύτερη περιοχή Πλατείας Ιπποδαμείς) και οι παρεμβάσεις βιώσιμης αστικής κινητικότητας στις Ακτές Ποσειδώνος και Καλλιμασιώτη. Αντίστοιχα, σχεδιάζεται, μέσα από τη νέα ΟΧΕ/ΒΑΑ, η ολοκληρωμένη ανάπλαση της περιοχής του Προφήτη Ηλία, με ανακατασκευή των οδικών συνδέσεων και χρήση αντιολισθηρών υλικών, καθώς και η δημιουργία στην 5η Δημοτική Κοινότητα ενός προτύπου Super Block, δηλαδή μιας ζώνης με οδούς χαμηλής κυκλοφορίας, με απελευθέρωση δημόσιου χώρου για άλλες χρήσεις, όπως η δημιουργία νέων χώρων πρασίνου και οι νέες πλατείες και πεζόδρομοι.

Κατά συνέπεια, ο σχεδιασμός για τη νέα ΟΧΕ/ΒΑΑ δίνει ιδιαίτερα βαρύτητα σε παρεμβάσεις αστικής αναβάθμισης και αναζωογόνησης, που προωθούν την προστασία του περιβάλλοντος, την ισορροπημένη οργάνωση του δημόσιου χώρου και την ενίσχυση της ανθεκτικότητας απέναντι στην κλιματική αλλαγή.

Παράλληλα, το σύνολο των παρεμβάσεων και έργων αστικής αναβάθμισης και αναζωογόνησης ενισχύουν συνολικά την όψη και τη λειτουργικότητα του Δήμου Πειραιά, και την επισκεψιμότητα, προσβασιμότητα και κινητικότητα εντός αυτού.

Εκτός των παρεμβάσεων αστικής αναβάθμισης και αναζωογόνησης, στο πλαίσιο του Άξονα Προτεραιότητας 2, για τη νέα προγραμματική περίοδο δρομολογούνται έργα και παρεμβάσεις για την ενίσχυση της ανθεκτικότητας του Πειραιά και του δομημένου και φυσικού περιβάλλοντος απέναντι στην κλιματική αλλαγή (με ενίσχυση του Πιλοτικού Μηχανισμού Ενημέρωσης, Πρόληψης, Διαχείρισης και Ευαισθητοποίησης για Κλιματικούς Κινδύνους που δημιουργήθηκε), για την προώθηση της ενεργειακής αποδοτικότητας στα δημόσια κτίρια και τις υποδομές, και για την προώθηση των αρχών της κυκλικής οικονομίας και της αξιοποίησης ανανεώσιμων πόρων στις παραγωγικές και κοινωνικές δραστηριότητες.

6. Α.Π.3: Ενίσχυση της Κοινωνικής Αλληλεγγύης και Συνοχής και της Πρόσβασης των Δημοτών σε Ποιοτικές Υπηρεσίες

Οι **συνέπειες της οικονομικής κρίσης** της περασμένης δεκαετίας είχαν σοβαρό οικονομικό και κοινωνικό αντίκτυπο στην Ελλάδα, οδηγώντας σε υψηλή ανεργία, πτώση των εισοδημάτων, και μεγάλο αριθμό πολιτών και νοικοκυριών να ζουν κάτω από το όριο της φτώχειας. Οι κοινωνικές ανισότητες έχουν άμεσο αντίκτυπο και στην πορεία της οικονομίας, επηρεάζοντας δυσμενώς τις αναπτυξιακές προοπτικές της.

Η **πανδημία του COVID-19**, και οι εκτεταμένες επιπτώσεις της στο οικονομικό και το κοινωνικό επίπεδο, καθιστούν επιτακτική την ανάγκη αξιοποίησης όλων των διαθέσιμων πόρων, αλλά και εργαλείων πολιτικής, για τη βελτίωση της αποτελεσματικότητας, της προσβασιμότητας και της ανθεκτικότητας των υπηρεσιών κοινωνικής φροντίδας και αλληλεγγύης, αξιοποιώντας όπου είναι εφικτό τις νέες τεχνολογίες και τις σύγχρονες προσεγγίσεις διαχείρισης και διακυβέρνησης.

Οι προτεραιότητες αυτές οφείλουν να ενσωματώνονται στο σχεδιασμό για τη νέα Προγραμματική Περίοδο 2021 – 2027, στο πλαίσιο του **Στόχου Πολιτικής 4**, σε εθνικό, περιφερειακό αλλά και τοπικό επίπεδο. Ο Δήμος Πειραιά δίνει ιδιαίτερη έμφαση στα ζητήματα κοινωνικής αλληλεγγύης, όπως αποτυπώνεται και στη Στρατηγική για την Άρση των Κοινωνικών Ανισοτήτων, και αυτά έχουν διακριτή θέση στο σχεδιασμό του για τη νέα Προγραμματική Περίοδο.

Η **προαγωγή της δημόσιας υγείας και της πρόληψης** συμβάλλει ουσιαστικά στη βελτίωση της λειτουργίας του συστήματος υγείας, μειώνοντας την επιβάρυνση των δομών και μονάδων, και ιδιαίτερα σε περιοχές με επιβαρυνμένα χαρακτηριστικά και υψηλή συγκέντρωση ευάλωτου πληθυσμού. Σε αυτή την κατεύθυνση, ο Δήμος Πειραιά σχεδιάζει ένα ολοκληρωμένο σύνολο από δράσεις και παρεμβάσεις για την ενίσχυση της δημόσιας υγείας, και τη διάδοση της προληπτικής ιατρικής, μέσα από κατάλληλη και διαρκή ενημέρωση και ευαισθητοποίηση των πολιτών για τους κινδύνους και τους τρόπους αντιμετώπισης αυτών.

Περαιτέρω, η **αποτελεσματική οργάνωση των υπηρεσιών κοινωνικής φροντίδας**, η ενίσχυση των δυνατοτήτων παρέμβασής τους, και η βελτίωση της αποτελεσματικότητας, της ανθεκτικότητας και της βιωσιμότητάς τους, αλλά και της προσβασιμότητας σε αυτές, αποτελούν στοίχημα για την αντιμετώπιση των αυξανόμενων κοινωνικών προκλήσεων της εποχής. Στο πλαίσιο αυτό, ο Δήμος Πειραιά σχεδιάζει τη συνολική ενίσχυση των δημοτικών υπηρεσιών κοινωνικής φροντίδας, καθώς και την αναβάθμιση του δικτύου πρόληψης και άμεσης κοινωνικής παρέμβασης στο Δήμο Πειραιά (Social Innovation Piraeus 2.0), με γνώμονα την αμεσότερη και καλύτερη παροχή υπηρεσιών στις ευάλωτες κοινωνικές ομάδες.

Με δεδομένο το χαμηλό βαθμό συμμετοχής στην **αγορά εργασίας**, ιδιαίτερα για κατηγορίες όπως οι γυναίκες, οι νέοι και οι ηλικιωμένοι, παρεμβάσεις που διευρύνουν την απασχολησιμότητα και τις προοπτικές μακροχρόνιας απασχόλησης του ανθρώπινου δυναμικού έχουν θετικό αντίκτυπο όχι μόνο από κοινωνική, αλλά και από

οικονομική και αναπτυξιακή άποψη. Μέσα από κατάλληλα σχεδιασμένες και στοχευμένες παρεμβάσεις προώθησης των ανέργων στην απασχόληση, όπως τα μοντέλα κοινωνικής επιχειρηματικότητας και καινοτομίας, είναι δυνατή η ουσιαστική βελτίωση των εργασιακών προοπτικών του τοπικού ανθρώπινου δυναμικού, και ιδιαίτερα των ανέργων και των αποκλεισμένων από την αγορά εργασίας. Αξιοποιώντας την εμπειρία των προηγούμενων ετών στα ζητήματα αυτά, ο Δήμος Πειραιά δρομολογεί για την επόμενη περίοδο σημαντικά μέτρα στην κατεύθυνση αυτή.

Πέραν της ένταξης στην αγορά εργασίας, ιδιαίτερα σημαντική είναι και **η κοινωνική ένταξη, και η αποτελεσματική αντιμετώπιση του κοινωνικού αποκλεισμού** και της περιθωριοποίησης, ιδίως των οικονομικά και κοινωνικά ευάλωτων ατόμων και ομάδων. Η εγχώρια και διεθνής εμπειρία έχει προσφέρει ένα σημαντικό όγκο θετικών πρακτικών που μπορούν να υιοθετηθούν σε τοπικό επίπεδο για την αντιμετώπιση των παραπάνω κινδύνων, τις οποίες αξιοποιεί μεθοδικά ο Δήμος Πειραιά. Για την επόμενη περίοδο, ειδικότερα, σχεδιάζει μια ευρεία δέσμη δράσεων για την κοινωνικοποίηση και την κοινωνική ένταξη των νέων που κατοικούν στο Δήμο Πειραιά. Επιπλέον, προωθεί ένα εκτεταμένο δίκτυο υπηρεσιών και δράσεων κοινωνικής ένταξης για όλους, μέσα από δημιουργικές δραστηριότητες, δραστηριότητες αθλητισμού, πολιτισμού και εθελοντισμού, καθώς και υποστηριζόμενη απασχόληση όπου παρουσιάζεται ανάγκη.

Ένα ακόμα κρίσιμο πεδίο αφορά στην **ισότητα και την αποφυγή και αντιμετώπιση των διακρίσεων** είτε στους εργασιακούς χώρους είτε στην καθημερινή κοινωνική συμπεριφορά. Ο Δήμος Πειραιά προχωρά σε κατάρτιση Δημοτικής Χάρτας Ισότητας και Αποφυγής των Διακρίσεων, μαζί με μια σειρά από δράσεις ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης όλων των πολιτών για τη σημασία της έμπρακτης προαγωγής της ισότητας και της αποφυγής των διακρίσεων, ανεξαρτήτως πεδίου.

Επιπροσθέτως, ο Δήμος Πειραιά δρομολογεί τη **συνέχιση των κοινωνικών δομών** και δράσεων που χρηματοδοτήθηκαν κατά την τρέχουσα προγραμματική περίοδο (2014 – 2020), με ιδιαίτερη έμφαση σε υποδομές και δράσεις προστασίας των παιδιών και των ηλικιωμένων, οι οποίες θα ενισχυθούν και θα διευρυνθούν στο πλαίσιο της νέας προγραμματικής περιόδου.

Τέλος, λαμβάνοντας υπόψη τα νέα κοινωνικά δεδομένα που διαμορφώνονται λόγω της πανδημίας COVID-19 και των περιοριστικών μέτρων, ο Δήμος Πειραιά θα αξιοποιήσει όλες τις δυνατότητες για την προώθηση δράσεων για την ανακούφιση χρόνια επιβαρυσμένων – περιθωριοποιημένων κοινωνικών ομάδων, και των ασύμμετρων επιπτώσεων που αυτές δέχθηκαν λόγω της πανδημίας.

Συνεπώς, ο Δήμος Πειραιά προωθεί ένα εκτεταμένο σύνολο παρεμβάσεων και δράσεων και στο πεδίο της κοινωνικής αλληλεγγύης και φροντίδας, με στόχο το μετριασμό των κοινωνικών συνεπειών της υγειονομικής κρίσης, αλλά και της πρόσφατης δεκαετούς οικονομικής κρίσης, με μέριμνα για τις πιο ευάλωτες κοινωνικές ομάδες, την αντιμετώπιση του κοινωνικού αποκλεισμού και την ενεργή προώθηση της ένταξης στον οικονομικό, εργασιακό και κοινωνικό βίο.